

1984 : ENTRE L'AL·LEGORIA I LA REALITAT. HOMENATGE A ORWELL.

L'escriptor i novel·lista anglès Eric Blair, mundialment conegut pel pseudònim de Georges Orwell, l'any 1948 publicava una novel·la que, amb el títol de *1984* descrivia un món sotmès al més absurd dels totalitarismes, un món on el passat cada dia deixava d'existir sense permetre albirar, en cap moment, el futur; un món on el present era, només, del "Gran Germà", concretització simbòlica del poder total i absolut.

Un Orwell desenganyat i desesperançat plasma les seves pors i neguits en forma de premonició, a tall d'avís. Raons tenia, i a bastament, per a fonamentar les seves tètriques perspectives de futur: la seva activa i intensa experiència personal, la guerra mundial (les ferides de la qual encara trigarien a cicatritzar), la "guerra freda"...

A les acaballes de 1984, al final del fatídic any segons les prediccions orwell·lianes, disposem de suficients elements de judici per a donar la raó a Orwell o, pel contrari, ens cal desmentir-lo? La resposta és exclusivament personal, subjectiva. Hi ha, però, uns fets objectius que podrien decantar-nos a pensar que l'avís que Orwell ens feia a la seva novel·la —i aquesta és una possible lectura del llibre— s'està complint. Un dels eslògans del Partit del Gran Germà, "la guerra és pau", és de la més viva actualitat en una societat com la nostra que viu constantment atemorida per l'amenaça nuclear, que sent perillar la seva pròpia espècie i que veu com els blocs militars augmenten dia rera dia els seus arsenals atòmics, tot explicant-nos que la política de rearmament i d'aliances militars és l'única eina disponible per al garantiment de la pau al planeta.

Només hem volgut esmentar un aspecte d'aquesta polèmica novel·la que tanta polseguera va aixecar i encara aixeca. El seu autor, i aquest és un convenciment personal a bon segur compartit, era prou conscient de les denúncies que el seu llibre palesava i, alhora, de les pors que amb fonament s'insinuen. En un article titulat *Per què escric*, el mateix Orwell es feia ressò de la intenció política (és a dir, pedagògica) de les seves obres:

Cada línia seriosa que he escrit des del 1936 ha estat directament o indirectament contra el totalitarisme i a favor del socialisme democràtic, tal i com jo l'entenc. Afegeix que quan li ha faltat aquest propòsit "polític" és quan, invariablement, ha escrit llibres sense vida, sentint-se traïdonat en escriure fragments brillants, frases sense sentit, adjectius decoratius i, en general, bajanades.

Aquest propòsit sempre el té present i mai no l'oblida. La seva producció literària reflexa fidelment una angoixa vital, plasmada en forma de denúncia, franca i oberta, encara que al·legòrica, i això és prou clar en novel·les tan conegudes com *Down and out in Paris and London*, *The Lion and the Unicorn*, o la famosa *Animal Farm*. A 1984, però, Orwell va situar el seu món en una data exacta i verificable i això ha estat la causa dels intents periodístics, amb freqüència impertinents, de comprovar la fiabilitat d'Orwell com a profeta. Aquest és el parer de l'escriptor Anthony Burgess, convençut que Orwell

va situar el seu desenvolupament el 1984 perquè aquest any li semblava suficientment allunyat com per a resultar mític, a part de ser una transposició simbòlica de l'any que realment tracta el llibre.

Totes aquestes reflexions es deriven de la visita atenta de l'exposició que va presentar el Museu Comarcal del Maresme - Mataró amb el títol d'*Homenatge a Orwell*; aquesta exposició, patrocinada pels Serveis de Cultura de la Diputació de Barcelona, que es dividia en tres apartats (Biografia, Homenatge a Catalunya —participació d'Orwell a la guerra civil espanyola— i 1984) pretenia acostar la figura d'aquest genial escriptor i polemista al gran públic i, alhora, incidir en el ciutadà mig, en la gent de carrer amb la presentació d'unes previsions que *podrien tenir la terrible possibilitat de convertir-se en alternatives davant l'amenaça de l'hecatombe última*, com ha deixat escrit Camilo José Cela.

Carles Marfà i Riera.

VISITA DE L' HONORABLE SR. JOAN RIGOL,
CONSELLER DE CULTURA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA,
AL MUSEU ARXIU DE SANTA MARIA.

El passat dia 31 de juliol l'Honorable Sr. Joan Rigol, conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya visità les instal·lacions del nostre Museu Arxiu, acompanyat del Sr. Josep M^a. Sans i Travé, cap del Servei d'Arxius. També examinà l'estat de les obres de la nova seu al carrer de Beata Maria, que han estat possibles per l'ajuda del Departament de Cultura i altres col·laboracions. Manifestà la seva voluntat de veure-les acabades i prometé de nou el suport del Departament.

Signà al Llibre d'Honor del Museu Arxiu, on va escriure: *Havent fet la meua visita com a Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya a*

la parròquia de Santa Maria de Mataró vull fer constar la meua renovada admiració per l'aportació cultural al poble català que l'Església ha fet.

Es en aquesta valoració que cal veure com la cultura esdevé una crida oberta a tothom. Ens ve de segles el reunir-nos al voltant de la nostra cultura. Quantes vegades n'ha esdevingut quasi l'única eina, en moments difícils de supervivència com a poble.

Als amics que cuiden i vetllen per la pervivència dels signes de la nostra història a Santa Maria de Mataró, el meu agraïment i amb el desig de col·laborar en l'enfortiment d'aquesta tasca. = Joan Rigol. = Mataró, 31 de juliol de 1984.

PRIMER CONGRÉS D'HISTÒRIA MODERNA
DE CATALUNYA.

Del 17 al 21 de desembre proppassat va celebrar-se a Barcelona el I Congrés d'Història Moderna de Catalunya, organitzat per la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona (Departament d'Història Moderna), amb un gran nombre d'assistents i de comunicants.

La presidència del comitè executiu del congrés fou confiada al nostre col·laborador, Dr. Pere Molas i Ribalta, el qual també tingué al seu càrrec la ponència de l'àrea de Política i Institucions. Els nostres altres col·laboradors, Joaquim Llovet i

Joan Giménez i Blasco, presentaren al congrés una comunicació cadascú. El primer, sota el títol de *La Catalunya marítima a la segona meitat del segle XVIII. La Revista de Matricules de Luis Muñoz de Guzmán (1786)* i el segon sota el de *La qüestió forestal a Catalunya: les ordinacions de 1627.*

Amb relació a Mataró es presentaren al mateix congrés dues altres comunicacions: la d'Olga López i Miquel, sobre *La urgència de la Salvació. Les misses post mortem mataronines. 1690-1700*, i la de Montserrat Ventura i Munné, titulada *El nivell d'alfabetització en la població de Mataró a mitjans del segle XVIII.*

Sobre el Maresme es llegí un treball degut a Ferran del Campo Jordà i Sílvia López Fontrodona, sota el títol de *Contribució al coneixement dels sistemes defensius, principalment contra la pirateria, i la seva incidència en el repoblament de la Costa de l'Alt Maresme (Antigament vescomtat de Cabrera dins el Comtat de Girona)*.

LES OBRES DE RESTAURACIÓ DEL CAMPANAR DE SANTA MARIA

Es ja enllestida la primera fase de les obres de restauració del campanar de Santa Maria, les quals han consistit en la renovació de la part més alta i en la supressió d'alguns elements afegits. Amb aquestes obres el campanar ha recuperat una part de la seva primitiva imatge.

Han estat fetes a càrrec del Servei del Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya i segons projecte i direcció de l'arquitecte Esteve Mach i Bosch, de l'esmentat Servei. També hi han intervingut l'aparellador Manuel Salicrú i Puig i el constructor Andrés Montes Moreno.

En aquest moment només cal esperar el començament de la segona fase, en estat de projecte, que contemplarà la reconstrucció del remat amb les campanes del rellotge, i el condicionament interior de la torre.

DIPLOMA DE RECONeixEMENT DE MÈRITS EN FAVOR DEL PATRIMONI CULTURAL A MARIÀ RIBAS I BERTRAN

El dia 4 del present mes, en un acte celebrat al Palau Moja, seu del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, va ésser lliurat al nostre col·laborador Marià Ribas i Bertran diploma de "Reconeixement de Mèrits en favor del Patrimoni Cultural". Amb satisfacció ho fem públic.

Hem de dir també que Marià Ribas i Bertran, treballador incansable, ha exposat els seus olis amb molt d'èxit, des del 10 al 16 d'aquest mes a Reus, a la Sala d'Exposicions de l'Obra Cultural de la Caixa d'Estalvis Provincial de Tarragona.

PREMI ILURO 1984

El nostre col·laborador Francesc Costa i Oller ha obtingut el "Premi Iluro 1984" de Monografia històrica, convocat per la Caixa d'Estalvis Laietana de Mataró, amb el treball *Mataró Liberal: 1820 - 1856*.

II SESSIÓ D'ESTUDIS MATARONINS

El Museu Arxiu de Santa Maria, Centre d'Estudis Locals de Mataró, prepara la II SESSIÓ D'ESTUDIS MATARONINS, prevista en principi per al dia 13 d'abril del proper any 1985.

Per això convoca les persones interessades en la història i la cultura mataronines, perquè puguin exposar els seus treballs, les seves conclusions, i participar en el diàleg que l'exposició de comunicacions determini.

Els criteris de presentació de comunicacions són els següents:

- Seran escrites a màquina, a doble espai, i no ocuparan més de 10 folis.

- Podran referir-se a recerques en curs, o ja acabades, sobre Història i Cultura mataronines, en totes les vessants possibles.

- No es pretén una exposició detallada del tema investigat, sinó solament l'explicació dels objectius, la metodologia i les conclusions.

- Es preveu una durada màxima de lectura d'uns deu minuts, al final de la qual es facilitarà el diàleg-col·loqui.

- L'exposició de la comunicació podrà anar acompanyada de material audiovisual. Caldrà especificar-ho en el moment de la tramesa.

- Les comunicacions no hauran de ser necessàriament llegides.

- El termini de presentació de les comunicacions finalitzarà el 15 de març de 1985. Podran ser trameses per correu (Museu Arxiu de Santa Maria, c/ Sant Francesc d'Assís, núm. 25, Mataró) o bé lliurades personalment al Museu Arxiu (dissabtes d'11 a 2 i de 6 a 9).

- El Museu Arxiu de Santa Maria, amb la col·laboració del Patronat Municipal de Cultura, editarà el conjunt de les comunicacions.

Amb la Sessió d'Estudis, el Museu Arxiu de Santa Maria pretén contribuir a una major difusió de la història i de la cultura mataronines tot oferint un mitjà d'expressió i de diàleg no necessàriament escrit, que complementi i completi la presència periòdica de la revista *FULLS* del Museu Arxiu de Santa Maria.

Fotografia pàgina anterior: Jordi Llinàs i Barrios M.A.S.M.